

Residuen van gewasbeschermingsmiddelen in wijnen

Overzicht van uitkomsten van NVWA-inspecties 2004-2013

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controleert levensmiddelen op aanwezigheid van residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Naast onbewerkte groenten en fruit, bemonstert de NVWA ook bewerkte producten zoals wijnen. Zo

ontstaat een beeld van de totale residubelasting via de voeding voor de consument. Met deze factsheet rapporteert de NVWA over de resultaten van het residuonderzoek in wijnen over de laatste tien jaar.

Inhoud

Belangrijkste bevindingen.....	2
NVWA-controles	2
Resultaten.....	2

Belangrijkste bevindingen

Veel wijnen bevatten lage gehalten gewasbeschermingsmiddelen. De wijnen voldoen bijna altijd aan de eisen die aan wijndruiven worden gesteld. De middelen die vaak in tafeldruiven worden gevonden, zijn ook aanwezig in wijn. De gehalten in wijn zijn echter meestal enige factoren lager.

NVWA-controles

De NVWA controleert jaarlijks enige tientallen wijnen op residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Hoewel qua productievolume minder belangrijk, zijn ook veel Nederlandse wijnen onderzocht. Door de Nederlandse wijnen te onderzoeken verkrijgt men een beeld in hoeverre in Nederland niet toegelaten middelen worden gebruikt, die wel in andere landen met belangrijke wijnbouw zijn toegelaten.

Resultaten

Ruim de helft van de wijnen bevatten residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Nederlandse en Europese wijnen wat vaker dan die van buiten de EU (Tabel 1). Wanneer een wijn zulke residuen bevat,

zijn er gemiddeld ongeveer twee aanwezig, bij Nederlandse wijn wat meer, bij niet-Europese wijn wat minder. Tafeldruiven bevatten veel vaker residuen. De afgelopen 10 jaar bevatte 91 % van de tafeldruiven residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Dan waren er gemiddeld ruim 4 verschillende stoffen aanwezig.

De middelen die in wijn gevonden werden, verschilden niet veel per herkomstland. Het meest werden schimmelwerende middelen gevonden. De middelen die de in tafeldruiven werden gevonden, behoorden ook bij de meest voorkomende in wijn. Tabel 2 geeft een overzicht van de meest voorkomende middelen. De gehalten in wijn waren doorgaans wel een factor drie lager dan in druiven. Omdat de rapportage tien jaar beslaat, komen in deze tabel nog stoffen voor de tegenwoordig niet meer gebruikt mogen worden.

Overschrijdingen van een maximale residulimiet (MRL) zijn zeer zeldzaam. De afgelopen vijf jaar is eenmaal opgetreden tegen een Nederlandse producent vanwege een te hoog gehalte van een niet toegelaten middel.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de wijnproductie

Voor de wijnproductie worden andere druivenrassen gebruikt dan voor tafeldruiven. Ook de teeltcondities kunnen flink verschillen. Druiventeelt is met name gevoelig voor schimmelinfecties, maar soms moeten ook insecten worden bestreden.

In de **tafeldruiventeelt** mag een breed scala van gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Dit gebruik wordt geregeld via het toelatingsbeleid, dat in Europa zeer streng is. Voor de **wijndruiventeelt** is dat niet anders, bij de toelating daarvoor ligt het accent wel op andere punten. Zo is de houdbaarheid van het verse uitgangproduct geen belangrijk aspect. Door de productiewijze wordt een residu meer verdeeld over de hele wijnproductiebatch. Daardoor zijn eventueel hoge gehalten in een individuele tros (door onregelmatig spuiten) minder van belang. Veel bestrijdingsmiddelen worden door de gisten bij de wijnproductie deels afgebroken of ontleden gedurende de soms lange opslag. De EU heeft voor wijndruiven maximale residulimieten (MRL's) vastgesteld. Sinds 2008 zijn die voor alle lidstaten gelijk. Doorgaans zijn die gelijk aan die van tafeldruiven. In een beperkt aantal gevallen zijn de waarden verschillend. Meestal is de MRL voor wijndruiven dan hoger. Enerzijds kunnen bij de wijnproductie residuen van gewasbeschermingsmiddelen geconcentreerd worden, anderzijds kunnen ze worden afgebroken of verwijderd met het afval. Ondanks deze mogelijke veranderingen in het gehalte in de wijn ten opzichte van de druiven wordt de MRL voor de druiven ook van toepassing geacht voor de wijn. Omdat er weinig wijnbouw in Nederland is, zijn er in Nederland minder toelatingen voor gewasbeschermingsmiddelen geregistreerd dan in de belangrijke wijnlanden en dat is een probleem voor de telers. De gewasbescherming van druiven, met name het toe te laten gewasbeschermingsmiddelenpakket, is een onderwerp van overleg tussen de overheid en de sector.

Van de totale wijnconsumptie is het percentage van Nederlandse herkomst gering. Wijnen uit het buitenland zijn representatief voor wat de consument drinkt.

Tabel 1. Onderzochte wijnmonsters (2004-2013), het percentage daarvan met residuen en aantal residuen per positief monster.

Herkomst	aantal monsters	% met residu	residu per monster
Nederland	249	63	2,4
Europa	266	61	2,0
Buiten Europa	171	51	1,7
Totaal	686	59	2,1

Tabel 2. Veel voorkomende residuen van gewasbeschermingsmiddelen in wijn voor wijn en druiven.

	wijn		druif	
	% positieve monsters	gemiddeld gehalte (mg/kg)	% positieve monsters	gemiddeld gehalte (mg/kg)
azoxystrobin	4,4	0,04	21,4	0,12
boscalid	6,6	0,06	13,4	0,20
carbendazim (sum)	13,3	0,06	10,7	0,12
cyprodinil	5,2	0,03	24,2	0,33
dimethomorph	12,5	0,03	12,9	0,10
fenhexamide	23,5	0,12	21,1	0,50
fludioxonil	4,4	0,02	20,0	0,15
iprodione	9,8	0,09	16,9	0,32
iprovalicarb	5,1	0,03	4,2	0,05
metalaxyl	8,9	0,02	10,8	0,08
procymidon	3,9	0,03	7,6	0,41
pyrimethanil	11,7	0,09	8,9	0,37
tolyfluanide (sum)	4,1	0,22	1,7	0,26

Dit is een uitgave van:
 Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
 Catharijnesingel 59 | Postbus 43006 | 3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl
 Augustus 2014

